

democratic internațional de la Londra, pentru asocierea mișcărilor revoluționare din toată Europa. Atunci se produce o apropiere între democrația polonă și emigrația romină, apropiere despre care nu avem până acum decît date indirecte, căci documentele ne lipsesc. Anume avem ecoul acestei apropieri la partidul conservator polon, care pînă atunci păstrase locul întii și aproape exclusiv în relațiile dintre emigranții poloni și cei romini. În 1850 Czajka Czajkowski, reprezentantul partidului conservator polon pe lingă Poarta Otomană, a vrut să oblige pe emigrații romini să renunțe la relațiile cu «Democrația polonă», dacă vor să se mai bucure de sprijinul diplomației lui Adam Czartoryski. Aceasta însemna că la acea dată relațiile emigrației romine cu democrația poloni ajunseseră la o mare dezvoltare, pe care n-o avuseseră înainte. Dar Czartoryski răspunde reprezentantului său la Constantinopol că nu crede necesar un asemenea demers și că va continua să acorde rominilor sprijinul său, în interesul general¹.

Stringerea legăturilor între emigrația romină și Democrația polonă este, după cum se vede, o urmare a schimbării atitudinii acesteia din urmă în politica internațională și aderarea la alianța revoluționară a popoarelor. Astfel în ianuarie 1850 N. Bălcescu intră ca membru în Comitetul Internațional de la Londra, în care se aflau și doi poloni, Lubomirski și Branicki, amîndoi nobili, dar independenți de acțiunea lui Adam Czartoryski și care aderaseră la Democrația Polonă. Alături de ei se aflau reprezentanți unguri, ruși, cehi și slavi de sud. Ținta acestui comitet care privea exclusiv Europa răsăriteană era, cum scrie Bălcescu: «o confederație democratică a tuturor mijloacelor revoluționare și solidaritate în mișcări»². În iulie același an, Mazzini formează, deosebit de comitetul est european de mai sus, un nou comitet revoluționar general european, care se adresa și rominilor³. Participarea rominilor la comitetele internaționale revoluționare din anii 1850—1857 nu este încă deplin studiată și mai rămîne să mai fie cercetată în amănuntele ei.

Este însă clar că din punct de vedere ideologic, la începutul acestei evoluții a luptei revoluționare romine, care trecură de la concepția revoluției locale la aceia a alianței internaționale a popoarelor, stă legătura cu emigrații poloni, care erau la 1848 mai înaintați pe această cale a revoluției generale. De aci, rominii au evoluat treptat, desfăcîndu-se de influența mișcării conservatoare polone, pînă la intrarea în comitetul internațional al popoarelor. Sotim că această acțiune a avut în istoria noastră, pentru pregătirea opiniei publice în Europa și pentru influențarea guvernelor, o influență mai mare de cît aceia care i s-a acordat pînă acum în istoriografie.

MEDIAȚIUNEA POLONĂ ÎNTRE ROMINI ȘI UNGURI LA 1849. În timpul războiului din Ungaria, în 1849, între unguri și Austria, cu intervenția la sfîrșit a armatelor țarului, se produce o acțiune politică pentru apropierea și colaborarea revoluției romine din Transilvania și din cele două principate cu cea ungurească, în vederea luptei comune împotriva puterilor reacțiunii, imperiul Habsburgilor și cel țarist. Condiția acestei colaborări era recunoașterea de către guvernul unguresc a drepturilor naționale ale rominilor.

¹ M. HANDELSMAN, *op. cit.*, p. 120—121.

² I. GHICA, *Amintiri din pribegie*, p. 457—460; HANDELSMAN, *op. cit.*, p. 121.

³ AL. MARCU, *Conspiratori și conspirații în epoca renașterii politice a Romîniei*, București, 1930, p. 19 și urm.